ner.§. vlt. verb. Pontifex.ff.de muner. & honor.
Chriſtophor. de Paz in tract. de tenuta. q.63.
num.30.p.2.& ſic Clericus, qui virtute exe-
cutionis rem poſſidet, ſi poſtea reſcindatur,
non poterit declinare, quia in eum res affe-
cta tranſit reuocabiliter,& cum cauſa varia-
bili à primordio tituli, & acquiſitionis, vt
ſuprà latiùs.
77 Inſuper probatur, quoniam quem poſſi-
dere, vel in poſſeſſione eſſe,eſt quæſtio facti
non iuris, eleganter examinat, & reſoluit
latè poſt alios Menoch. de reti. poſſ. rem.3.
78 n.745.& ſuprà à n.743.ſed de facto etiam rei
ſpiritualis incidenti iudex laicus compe-
tens eſt, tenent B.Alexan. & Iſſ. in l. quoties.
C. de iudic. Roma. in l. Titia ff. ſolut. matrimo.
Capici. deciſ.7. num.2. & 3. Ferr. cautel. 53.
Aymon conſ.253. num.2. Afflict. deciſ.219.
Roland conſ.12. num. 24. volu. 2. Vant. de
nullit. ſenten. ex defectu iuriſd. num.54. in fi.
de communi, poſt Alexan. in d.l.Titia Roma.
teſtantur Couar. in epitome de ſponſ. cap.8.
§.12. num.3. Tuſc. in commu.opini.90. & Vil-
lalob.commu.opinio.verb.iudex ſecularis n.107.
& ſeqq. Menoch. de retinen.poſſ.rem.3.n.336.
& de recuper.rem.15.num.338. Arnal. Albert.
in tract. de agnoſcen. aſſertio. Catholi. & hæreti.
quæſt.25.num.51.52. & 54. latè comprobat,
& examinat Proſp. Farinac. in practi. crimi.
tom.1.q.8.n.25.
79 Et quòd ad impediendã rei executionem
ſententiæ, de ſolo, & mero facto poſſeſſio-
nis tertij oppoſitoris cognoſcatur, mirabili-
ter tenet, & nouiſſimè Ludouic. Peguera
deciſ. ciui. 215. num.7. & poſt hæc Ceuall. in
tract. de cognitio.per viam viol. quæſt.16.nu.17.
in fi. Quibus conſonant, quæ ſuprà hac 4.p.
cap.8.n.62.
80 Et quòd iudex ſecularis poſſit cognoſcere
de hac facti quæſtione, & oppoſitione ad
effectum remittendi, probatur inſuper, quia
quando captus à ſeculari iudice allegat, ſe
eſſe Clericum, huius articuli laicus bene
aſſumit cognitionem, quoad effectum ſe
informandi, vtrùm ille ſtatim, & abſque
vlla retentione remittendus ſit, cùm ad id
ſufficiat quaſi poſſeſſio Clericatus, quæ lai-
co non denegatur, vt tradunt Felin. in c. fin.
de exceptio. num.10. Bald. in l. ſi qua per ca-
lumniam.num.2.C.de Epiſco.& Cleri. Iul. Clar.
in practi. §. fin. quæſt.36. num.21. probat latè
Torre Blanca in tract. de magia lib.3.cap.26.
81 num.17. Quinimo ſecularis poterit cogere
Clericum, vt ſibi oſtendat ea, quæ allegatu-
rus eſt apud Eccleſiaſticum,vt videat vtrùm
ſint concludentia, aliàs procedet ad vlterio-
ra, idem Felin. in c. cùm ſit Romana. num.3. de
appella. Alexan.in l.Titia.ff.ſolut.matrim. De-
ci. in c. decernimus. num. 24. de iudic. Cacher.
deciſ.30. num.15. Torre Blanca in tract. de
magia lib. 3. cap.26. num.18. Omnes enim 82
præſumuntur laici, quandiu de contrario
non conſtat. Ripa in d. c. decernibus. num. 4.
Boër. deciſ.171. num.14. Farinac. quæſt. 8.
num. 38. quare captus obiicere debet decli- 83
natoriam, & oſtendere titulum, cùm ſit
fundamentum ſuæ intentionis. Didac. Pe-
reſcius in l.1.tit.3.lib.1.ordinam. Torre Blan-
ca vbi proximè num. 20. cuius rectè laicus
aſſumit cognitionem, vt ſciat vtrùm captus
ſit ſuæ iuriſdictionis, necne.l.ſi quis ex aliena.
ff.de iudic.c.ſuper literis.de reſcript.Quod non
ſolùm ad ſe informandum, ſed ad cogno-
ſcendum & pronunciandum in Regno Nea-
polis obſeruari, teſtatur Carauita in Conſti-
tutio. mag. Cur. cap.235. num.4. & in Francia
Rupelan. lib.4.inſtitutio. cap.6.quod reſpectu
pronuntiationis in Hiſpania non admitti-
tur, nec meritò practicatur, ſed reſpectu
ſui animi inſtructionis, ad effectum ſtatim
remittendi captum, & ad euitandam ple-
nam & longam dilationem, quæ ex cogni-
tione, quæ Eccleſiaſtico competit, oritur.
Pro quo etiam facit, quòd qui petit con- 84
ſeruationem ſuæ poſſeſſionis, defenſor di-
citur,non actor. gl. in l.1. verb. fiat. ff.de Car-
boni. edicto. Bal. in l. poſt ſententiam. n. fi. C. de
ſentent.& int.omni.iudic. latè probat Chriſto-
phorus de Paz 2. p. cap.63. num. 9. Iis acce-
dat, quod dicit Cardin. Tuſc. practicar. con-
cluſ. tom.1. litera A. concluſ.118. num.24. poſt
Petrum de Ancharan. conſil.333. dubia qui-
bus.in princip.num.1.& num....quòd reus verè 85
efficitur actor, & partes actoris ſuſtinere co-
gitur poſſeſſor, & quilibet alius, qui ſe op-
ponit executioni trium conformium, &
omnis alius, qui venit ex tranſuerſo, quia
verè efficitur actor, ideo non declinat fo-
rum, etiam ſi eſſet Clericus, quia coram
ſeculari compellitur defendere. Eadem
etiam & alia multa ad propoſitum repetit
ipſe Tuſc. concl.83. litera F. per totam. tom.8.
qui quidem Tuſc. in d.concl.118.num.30. in-
quit, quòd dicitur actor, qui alium in iudi- 86
cium, ſeu ad iudicium prouocat, etiam ſi
aliàs ſit reus, ideo captus pro fuga, ſi citat
ad iudicium, vt declaretur captura nulla,
licèt in captura ſit reus, tamen in iudicio 87
nullitatis capturæ dicitur actor, quia pro-
uocat ad iudicium, ſecundùm Roma. conſ.
217.res iſta. in princ. vbi Apoſtilla verbo,pro-
uocat. dat concordantes. prout & de clerico 88
aliàs dicimus, qui ſi ſententiam à ſeculari
iudice latam nullam dicit, coram ſeculari
iudice nullam allegare debet, non autem
coram Eccleſiaſtico. ita Afflict. in conſtitu.
ab omnibus num.8. rub.65. de ſenten.in ſcript.
foren. num.1. Giurba deciſ.25. num.9. quæ
quidem

quidem reſolutio vera eſt, & practicabilis,
aliter enim magnum daretur abſurdum, ſi
ab executore ſeculari hæc cognitio abſtra-
heretur, foret enim in manu cuiuſuis cleri-
ci, ſuſpendere quaſlibet executoriales inter
laicos obtentas, interdum fraudulenter, &
interdum ſimulatè, quod nec ius nec æqui-
tas patiuntur.
89 Secundum autem inquirendum eſt; an
quando ſententia,quæ exequenda tractatur,
lata inter laicos, ſcilicet; & à iudice laico,
verè & realiter præiudicat clerico, vel ex
natura cauſæ,vel ſecundariò,acceſſoriè,& in
conſequentiam, vt puta; quia ipſe clericus
emit in ſubhaſtatione rem debitoris, virtute
executionis poſtea reuocatæ, (vt hucuſque
diximus) vel aliter in ipſum exequendo
tranſtulit executor,vel rem litigioſam emit,
variíſve aliis modis clericũ virtualiter com-
prehendit, & afficit. an ipſe executor laicus
poſſit realiter ſententiam contra clericũ exe-
qui, abſque exceſſus reatu, vel requirendus
eſt eccleſiaſticus iudex,vt illam exequatur.
Et quòd executor eam exequi non poſſit,
90 facit, quia ſi iudex ſecularis elegit clericum
depoſitarium, tunc licèt idem iudex co-
gnoſcat, & ordinet, eſſe reſtituendum de-
poſitum. Bald. in l. acceptam. num.6.C.de vſur.
& in l. ſi fideiuſſor. §. fin.1. lect. ff. qui ſatis. co-
gan. per text. in l. ſi. §. penul. C. de bonis autho.
iudic. poſſi.Salicet. in d. l. acceptam. colum. fin.
Iſſ. d. l. fideiuſſor §. fi. colum.1. & in l.1. in fin.
numer.7. ff. de offic. eius. Aufrer. in additio. ad
Capell. Tholo. deciſ. 168. & in tract.de poteſta-
te ſecul. regul.2. fall. 4. num. 14. & in clem. 1.
de offic. ordi. Guillelm. Benedi. in cap. Raynu-
tius. verb. & vxorem. numer. 419. Tiraquell.
de retract. tit.2. §. 4. gloſſ.7. numer.10. Afflict.
deciſione 24. num.3. & ibi Vrſi. Maran. de or-
din. iudic. p. 4. diſt. 11. num. 62. Cumia. ſuper
ritu magnæ Curiæ cap.19. num.24. & ſeq. Car-
roc. in tract. de depoſ. in tit. de cauſis. num.40.
Marta de iuriſdictio. cent. 2. caſu 104. num. 8.
tamen iſtam doctrinam & opinionem decla-
rat ipſe Marta ibi n.9.vt procedat quoad iu-
dicem ſecularem declarantem, depoſitum
eſſe reſtituendum, non autem reſpectu co-
actionis clerici depoſitarij ad reſtituendum.
91 Prout etiam quando clericus deputatur
ſequeſter per iudicem ſecularem, qui poteſt
ab eodem iudice ſeculari condemnari & iu-
uari,vt reſtituat ſequeſtrum, ſecundùm Bal.
in l. 4. §. ſi ſatiſdatum. vbi Iſſ. n.6. ff. qui ſatis.
cogan. Stephan. Auf. in tract. de poteſta. ſecul.
in eccleſ. regul.2. fall.14. verſ. & iſtud poſſet ad-
duci. & in additio. ad Capell. Tholoſ. deciſ.167.
Afflict. deciſ.74. cum aliis, per Vinc.Carroc.
in tract. de ſequeſtro 1. p. in q.1. quæſt.1. princ.
Marta de iuriſ.4. p. cent.2. caſu 123. à prin. ta-
men ipſe n.4.declarat,poſſe ſecularem iudi-
cialia ordinare, ſequeſtrum eſſe reſtituen-
dum, ſed executionem eſſe faciendam per
iudicem eccleſiaſticum, qui quidem in iſto
& præcedenti caſu nimis de vilibus,& appa-
rentibus rationibus mouetur.
Et generaliter quòd in quocunque caſu 92
poſſit iudex ſecularis ferre ſententiam con-
tra clericum, puta; in cauſa reconuentio-
nis,ſemper executio facienda eſt per Epiſco-
pum loci ad inſtantiam iudicis ſecularis,
probant Anto. de Butr. num.20. & Socin. in
c.1. de mutuis petitio. Ancara. in c.1. nota. 4. de
cleri. coniug. lib.6. Viuius deciſ.49. aliàs 46.n.6.
lib.1. Mart. de iuriſd. 1.p. cap.50. num. 34. &
per eandem Viuij deciſionem idem affirmat
Mar. Anto. Genuenſ. in praxi Curiæ Archie-
piſc. Neapol. cap.12. dicens, quòd quando ali-
quis clericus reconuentus apud iudicem ſe-
cularem fuit ab ipſo condemnatus, ſolet Vi-
carius facere præceptum iudicibus, & aliis,
ne moleſtent in perſona, aut bonis, cleri-
cum ſine licentia ipſius Vicarij, ſub pœna
excommunicationis, & poſtea viſa ſenten-
tia, ac proceſſu iudicis ſecularis, mandat
executionem fieri contra clericum, vbi pro-
cedit comprobans ipſe Genuenſis.
Vltimò & illud conſiderari poteſt pro hac 93
parte, quoniam etſi contra tertium rei liti-
gioſæ poſſeſſorem directò, & abſque nouo
proceſſu, fieri poſſit executio inter alios la-
ta, & eidem tertio omnino præiudicet,vt la-
tè probauimus ex pluribus Doctoribus ſu-
prà cap.8. de perſo.ad perſo.verſ.ſupradictis
conuenit quòd, &c. n. 168. hac 4. p. quoad 94
vitium litigij omnes eccleſiaſticos etiam li-
gari. eſt text. in cap. eccl. 1. & 2. vt lite penden.
vbi Ioan. Andr. Anto. de Butr. Abb. & cæ-
teri. Marta de iuriſd. 4. p. cent. 1. caſu 35. n.9.
& tam in beneficialibus, quàm in profanis,
plures citat Carolus de Graſſis, de effectib.
cleri. effectu 2. à n.256. 257. & 258. vbi co-
pioſè.tamen Marta ipſe intelligit, vt quan-
tum attinet ad ſententiæ latæ per laicum iu- 95
dicem, inter laicos, puta; executionem non
poſſe fieri per eundem ſecularem in cleri-
cum, rei ipſius litigioſæ poſſeſſorem, ſed per
iudicem eccleſiaſticum, per text. in c. eccleſ.
1. vt lite pendente.vbi ſummus Pontifex auo-
cat ad ſe cauſam à Senatore vrbis, &c. Ex
quibus videtur concludendum,ſententiam,
quam in caſibus ſibi permiſſis tulit iudex lai-
cus, contra clericum, non poſſe per illum
exequi,ſed per eccleſiaſticum ad eius requi-
ſitionem.
Sed contrariam ſententiam,& opinionem, 96
imò iudicem ſecularem poſſe realem facere
executionem ſententiæ à ſe latæ contra cle-
ricum,in caſibus,quibus ſibi à iure cognitio

permiſſa eſt, vel aliter ex natura rei nocet
ſententia ſuper re à ſe poſſeſſa, vel detenta, vt
veriorem opinionẽ reſoluit Guillel. Benedi.
in c. Raynutius. verbo, & vxorem. deciſ. 2. n. 147.
ſequitur Barbo. in l. qui prior. 29. à num. 93. cum
multis ſeqq. ff. de iudi fol. 289. dicentes, verius
eſſe, ſecularem iudicem, in quibus caſibus
ſententiam validè tulit aduerſus clericum,
poſſe iubere executionem fieri in eius bonis
temporalibus. l. addictos. cum gl. C. de Epiſcopali
audien. l. 2. C. vt nemo priuatus, qui teſtatur ita
cõmuniter practicari in Luſitania, & ita eſſe
97 lege illius regni determinatum. Et reddit ra-
tionem, quia eodẽ modo, quo cognitio cau-
ſæ pertinet ad ſecularem, ita etiam executio
in temporalibus debet ad eum pertinere, vt
etiam ipſe Barbo. in l. ſi quis poſteaquam. n. 165.
de iudic. fol. 105. & iudicium executiuum, at-
que ſententiæ executio debet ſpectare ad il-
98 lum iudicem, qui de cauſa principali cogno-
uit, vt dicit Mart. tract. de iuriſd. 4. p. cent. 1. caſu
89. n. 33. per l. nulli. C. de iudi. & ordinarij. C. de
rei vindi. cap. 1. de cauſ. poſſ. & propri. Hanc par-
tem, & opinionem tenet etiam Trentacin-
quius l. 1. quæſt. forenſ. q. 79. eam etiam tenet
Innoc. in c. 1. de mu. peti. vbi dicit, quòd iudex
laicus exequitur ſententiam ſuam in bonis
clerici coram eo reconuenti. Sequitur Felin.
in c. ſignificaſti. ſub n. 4. verſ. ſed moderni tandem
tenent, &c. de off. delega. & teſtatur ita tenere
Modernos ibi per doctrinam Innocentij. Te-
net etiam Ioan. de Immol. in c. 1. de mutuis peti.
latiſſimè comprobat Carolus de Graſſis, de
effect. cleri. effectu 1. à n. 789. & 791. poſt Palac.
Rub. ſecus ſi executio in perſona ſit facienda
clerici.

99 Et Barbo. vbi proximè n. 99. reſpondet ad
illam difficultatem, quæ oritur ex ſua reſo-
lutione, nempe; pari ratione iudicem eccle-
ſiaſticum in caſibus, quibus poteſt contra
laicos procedere, poſſet etiam executionem
facere in eorum bonis, cùm contrarium ve-
rius ſit ex iis, quæ Couar. in practic. quæſt. c. 10.
n. 2. verſ. 3. cui ſatisfacit Barbo. d. n. 99. in hac
materia eſſe conſtituendam differentiam in-
ter iudices eccleſiaſticos, & ſeculares, nam
ſeculares poſſunt exequi ſuas ſententias in
bonis temporalibus clericorum, & tamen
eccleſiaſtici non poſſunt ſuas exequi, in tem-
poralibus laicorum. Ratio differentiæ eſt,
quia licèt perſonæ clericorum ſint exemptæ
100 à iuriſdictione ſecularium, bona tamen tem-
poralia ipſorum, cùm ſint in territorio regis
ſecularis, illi ſubiiciuntur. Feli. in c. eccleſ. n. 8.
de conſtitutio. & nos alibi latiùs & ideo ſecu-
laris tanquam in bonis ſitis in ſuo territorio,
poterit facere executionem. l. qui reſtituere. ff.
101 de rei vindi. eccleſiaſticus autem vltra ambi-
tum eccleſiæ, & pertinentia ad ſpiritualia,
nullum cenſetur habere territorium. c. licèt
ex ſuſcepto. de for. competen. c. cauſam. el 2. & ibi
Panormi. n. 3. qui filij ſint legiti. gl. & Bal. in l.
epiſcopale. C. de epiſcop. audi. Bellug. in ſpecul.
Princip. rub. 14. §. nunc videamus. n. 37. pag. 87. &
eadem ratione non poſſe iudicem eccleſia-
ſticum proprio iuſſu, & authoritate iubere
capi laicum, tanquam exiſtentem in alieno
territorio, comprobat latè ipſe Barbo. à n. 99.
cum ſeqq. & paſſim alibi per Doctores.

Et pro hac parte facit, nam in caſibus, in 102
quibus iudici ordinario eccleſiaſtico ſpecia-
liter permittitur cognitio, & punitio religio-
ſorum, aliàs à ſua iuriſdictione exemptos, &
priuilegiatos, in iis omnibus poteſt ipſe Epi-
ſcopus ordinarius ſuas exequi ſententias ad-
uerſus præfatos religioſos, nulla præmiſſa,
nec poſtulata requiſitoria. ita latè examinãs
concludit poſt alios. Cened. in canoni. quæſt.
q. 26. à princ. vbi mirabiles adducit doctri-
nas, quæ noſtræ rectè conducunt.

Hinc videmus, quòd in iis caſibus, in qui- 103
bus clericus propter negotiationem debet
gabellam, poteſt coram iudice ſeculari con-
ueniri, & illam ab eo exigere, & exequi in
temporalibus, ſcilicet; ipſius clerici, captis
pignoribus ad ſolutionem adſtringere, per-
ſona tamen eius ſemper excipienda, nec pro-
pter gabellæ debitum incarceranda, ita Me-
xia Pontius in pragma taxæ panis concluſ. 5.
num. 23. Petrus Rebuff. ad l. Galli. 2. tom. de
mercato. minutatim venden. gl. 13. Boërius de-
ciſione 246. num. 4. bene Azeb. in l. 11. tit. 3.
lib. 1. recopi. optimè explicat Laſar. tractatu de
Gabell. cap. 19. num. 84. qui n. 85. ex reſolu. per
Gregor. Lop. in l. 49. ver. las franquezas in fi.
tit. 9. p. 1. aduertit, ſi dubium fuerit, an cleri- 104
cus ſit negotiator nec ne, poterit iudex lai-
cus de cauſa cognoſcere, tanquam de fun-
damento ſuæ iuriſdictionis.

Hinc depoſitario, ſeu ſequeſtrario conſti- 105
tuto clerico per iudicem laicum, ipſemet
poteſt depoſitum ab eo remouere, & aſtrin-
gere ad reſtitutionem captis pignoribus, &
tenent omnes Doctores ſuprà citati in pro-
poſito in fundamentis contrariæ partis. à
num. 90. & ſeqq. & idem tenent plures alij,
quos refert, & ſequitur Menoch. de recuper.
poſſ. rem. 15. num. 215. Marant. de ordin. iudi-
cio. 4. p. diſt. 11. n. 62. & 37. Aufrer. in tract.
de poteſt. ſecul. ſuper eccleſ. 2. regul. fall. 14. Aui-
les in cap. 20. præto. gloſſ. execution. num. 6. &
in cap. 20. verbo, vſurpar. num. 10. Didac. Perez
in l. 1. tit. 10. colu. 1142. lib. 3. ordin. verſ. quæri.
12. Gregor. Lopez in l. 3. tit. 3. p. 5. plurimi,
quos refert, & ſequitur Mexia in pragmati-
ca, taxæ pan. concl. 5. num. 35. infiniti penè
ſequuti per Bobadi. in politi. lib. 2. c. 18. n. 130.
plures referens ſequitur Proſper Farinacius
in

in pract. crimi. quæſt. 8. ſub n. 123. quando exe-
cutio ſit facienda in re, non tamen in perſo-
na clerici, ita eleganter latè Graſſis de effecti.
cleri. effectu 1. à n. 855. vbi latiſſimè & tenent
Ioa. Iacob. Maſull. in addit. ad Capi. deciſ. 7. n. 4.
allegans Vrſil. ad Afflict. deciſ. 173. Calefat.
in l. 1. n. 36. verſ. id. cap. clericum ff. de iudi. di-
centes, quòd ſi executio ſequeſtri, aut de-
poſiti eſt realis, non perſonalis, poſſit per
eundem iudicem laicum fieri.

106 Innumeros alios & ſingulares caſus ſingil-
latim eleganter refert Caſtell. à Bobadil. in
poli. lib. 2. c. 1. à n. 66. n. 117. & n. 118. n. 122. n. 123.
& n. 124. n. 126. & n. 137. & ſeqq. n. 109. 227.
n. 244. n. 153. n. 306. & 320. Quibus quidem
caſibus ſpecialiter ab eo relatis poſt multo-
rum Doctorum comprobationem, poteſt iu-
dex ſecularis cognoſcere aduerſus Eccle-
ſiaſticas perſonas, & ſimul ſuam ſententiam
exequi in earum bonis temporalibus, &
compellere captis pignoribus, quos omnes
caſus per te videre poteris, mihi autem ad
noſtræ doctrinæ comprobationem ſufficiet
referre, non tranſcribere.

107 Nec eſt audiendus Marta ex proprio mar-
te, & debilibus quidẽ rationibus motus cõtra
communem (vt aſſolet) in caſibus quibus il-
lum retulimus ſurſum n. 90. & ſequentibus.

108 Huius tamen partis reſolutio minorem
habet difficultatem in clerico poſſidẽte rem
emptam in ſubhaſtatione, poſtmodũ annul-
lata, & executione reuocata, vel vbi interue-
niente executoris exceſſu, rem emit, vel ali-
ter nactus eſt, vel quãdo rem litigioſam poſ-
ſidet, quia iis caſibus cùm venditio, & acqui-
ſitio ſit nulla, fingitur, & conſideratur à iure,
res adhuc permanere in poteſtate alienantis,
& nunquam eius dominium euaſiſſe, vt de
re litigioſa communiter Doctores affirmant,
quos retulimus ſuprà hac 4. p. c. 8. de exceſſu,
de perſo. ad perſon. verſ. ſupradictis conuenit
à n. 168. de cæteris verò probauimus ſuprà
hoc c. verſ. vides igitur. n. 63. & 64. cum ſeqq.

109 Sed ſic eſt, quòd quando propter nullita-
tem alienationis (vt in pacto de non alienan-
do rei pignoratæ adiectũ de quo ſuprà) con-
ſideratur, & fingitur res adhuc eſſe in pote-
ſtate alienantis, executio, quæ contra illum
competit, habet etiam locum aduerſus cle-
ricum illius rei tertium poſſeſſorem, & hoc
corã iudice ſeculari, vt poſt Guil. Bal & alios
dicit communem Aufr. de poteſta. ſecula. ſuper
Eccleſi. regul. 2. Gregor. Lop. in l. 51. tit. 6. p. 1.
gl. 4. Vallaſ. de iur. emphyteu. q. 17. n. 7. Boba. in
polit. lib. 2. cap. 18. n. 204. optimè Parlad. lib. 2.
rerum quoti. c. fi. 2. p. §. 1. num. 11. quem referens
ſequitur Ceuall. in contra commu. tom. 1. q. 36.
à n. 14. vbi latiùs proſequitur plurimos alle-
gans, licèt contrarium tenuerit Gaſp. Ro-
drig. de annu. reddit. lib. 2. q. 9. n. 58. verſ. quod
amplia. & n. 59. contra quem, & meritò ite-
rum tenet multo poſt hæc ſcripta idem Ce-
ual. in contra comm. 4. p. q. 899. à n. 80.

Ex eodem fonte fluit, rem litigioſam, in 110
Clericum lite pendente alienatam, poſſe ab
eo auocari per iudicem ſecularem, & in eum
directò fieri executionem ſententiæ latæ ab
eodem iudice; tenent Vrſil. ad Afflict. de-
ciſ. 331. num. 3. cum quo tranſit Carpan. ad
ſtat Mediolanen. 68. num. 114. tom. 1. & Bin.
conſ. 187. num. 10. optimè Marius Giurb. in
deciſ. 62. num. 7. ad fi. nec obſtat Vincen. de 111
Franch. deciſ. 549. num. 9. qui per Ab. in c.
Eccleſia ſanctæ Mariæ num. 11. vt lite pendente
(qui quidem nihil adducit ad propoſitum)
& per Socin. conſ. 10. num. 30. volu. 4. dum
affirmat, alienatione facta lite pendente in
clericum, non à iudice laico, ſed ab Ec-
cleſiaſtico facienda eſt executio in eum:
quoniam ſi ratio, qua ſe fundat Franch. eſſet
vera, præciſè & neceſſariò procederet eius
doctrina. eſt enim aduertendum, eſſe inter
Doctores controuerſum, & in duas opinio-
nes facta diuiſio; an alienatio facta in frau-
dem iam paratæ executionis contra debito-
rem requirat reciſionem, vel directò poſſit
ipſa res in pignus executionis capi, alij enim
requiri dixerunt, & hanc ſequutus opinio-
nem Franchis nihil mirum, vt illam firma- 112
ret doctrinam, etenim reciſio requirit ordi-
nem iudicialem, & viam ordinariam, & ſup-
ponit contractum mero iure validum.
alij autem non requiri huiuſmodi reciſio-
nem ſectantur, quorum opinio magis fre- 113
quenter ab omnibus eſt recepta. Bal. in l. exe-
cutorem n. 22. C. de executio. rei iudica. Caſtr.
n. 8. Iſſ. n. 10. Cuma. n. 5. Herculan. n. 46. La-
ſius in l. à diuo Pio §. ſi ſuper rebus. de re iud. Ri-
pa in l. 1. §. ſi hæres. num. 21. ad Trebell. Couarr.
in practi. c. 15. Villalo. in ærario commu. opinio.
litera A. nu. 132. Papon. conſ. 63. n. 4. Pancirol.
conſ. 186. n. 17. Ludoui. Peruſ. deciſ. 26. num. 9.
Bella. tom. 2. commu. opi. lib. 7. tit. de executio. rei
iudi. num. 55. Dueñ. Diaz ad Afflict. eiuſ-
dem opini. recenſet Aloyſ. Leo in l. 1. nu-
mer. 4. C. de aliena. iudi. mut. cau. fact. Vrſill.
deciſ. 396. num. 38. num. 7. Natta conſ. 250.
num. 3. & 4. Æmill. conſ. 51. numer. 6. Neuiz.
conſ. 20. num. 13. Decius conſ. 187. & 189. in fi.
Hondedeus conſ. 20. numer. 52. & 56. volu. 1.
Nig. Campan. in cap. Reg. Neapol. 151. num. 4.
Carpan. ad ſtat. 160. num. 38. p. 1. Curti.
Senior conſ. 73. Ruin. conſ. 87. num. 1. volu. 4.
Ozaſ. deciſ. 64. numero 5. Ann. ſingulari 28.
Capicius deciſ. 128. numero 12. Rimi. Iun.
conſ. 100. per totum volu. 1. Guid. Papæ de-
ciſ. 81. Socin. conſ. 13. volu. 4. Burſat. conſ.
100. numero 23. Torret. conſ. 66. volu. 2.

Menoch. *conſ.* 319. *n.*12. *& conſ.* 1187. *num.*4.
*& de adipiſ. rem.*5. *num.* 127. Cumia. *Ritu* 9.
*num.*37. Surd. *conſ.*533. *num.*4. *&* 40. & poſt
Parlador. quem ſequitur latè & optimè
Mar. Giurb. *in d. deciſ.* 62. *numer.* 6. *& ſeqq.*
qui quidem omnes, & alij plurimi, quos nos
retulimus latè hac 4. p.c.8. à num.174. illam
ſequuntur in hac controuerſia diſtinctio-
114 nem; quòd quando dolus committitur in
fraudem executionis, puta; quia iam pen-
debat lis ſuper ea, alienatione facta in ter-
tium in actione perſonali, fit directò execu-
tio, etſi vitio litigioſi lis eo caſu affecta non
ſit. aut etenim alienatio facta eſt duntaxat
115 in fraudem creditoris, puta; anteaquam lis
mota ſit, & tunc priùs reſciſſorio iudicio
agendum eſſe. & ſic cùm in caſu, de quo
agimus, reſciſſoria non ſit neceſſaria, quod
eſt fundamentum Franch. meritò per eius
ſubuerſionem doctrina corruet, vt & illi
ita ſatisfacit Marius Giurb. *vbi proximè d.*
*num.*7.
116 Quò pertinet, quòd cùm is, qui dolo
deſiit poſſidere, pro poſſeſſore habeatur, *l.*
pro poſſeſſore. de regul.iur. latiſſi. Peregrin. *de fi-*
*deicommiſſ. artic.*46. *à num.*26. *fol.*286. Gratia.
*diſcepta.foren. cap.*78. *à num.*9. *cum ſeqq. tom.*1.
vel aliter de ſimulata donatione, venditio-
ne, aut alienatione facta in clericum, aut
aliàs, ſi appareat verè rem non exire de po-
117 teſtate conuenti, aut conueniendi etiam in
clericum, fiet executio per laicum iudicem,
latè Parlador. *lib.* 2. *rerum quoti. cap. fin.* 2. *p.*
§.1. *num.* 11. plurimos etiam referens ſequi-
tur Caſtell. à Bobadill. *in politi. lib.*2. *cap.*18.
118 *num.*132. & quòd data doloſa alienatione in
tertium fiat executio, ex aliis probat Aſin. *in*
praxi §. 31. *c.*4. *à prin.* Mart. *de iuriſd.*4. *p. cent.*
1. *caſu* 35. *n.*14.
119 Et his accedit, quòd quando quis poſt
commiſſum delictum, & poſt citationem
realem, vel verbalem, & ſic præuenta iuriſ-
dictione, vel etiam non præuenta, ſi verè,
vel præſumptiuè apparet in fraudem ſe fe-
ciſſe clericum, adhuc coram ſeculari iudicio
ſit cõueniendus, per quem fieri poteſt etiam
condemnatio, & ſimiliter executio in pœna
pecuniaria in temporalibus, non tamen in
perſona clerici, cùm ſit iure diuino exempta
à iuriſdictione ſeculari. attamen in bonis ſe-
cularibus poteſt executionem facere con-
demnationis. ita poſt alios Aufrer. *de poteſt.*
*ſecul.regul.*1. *fall.*11. Nauarr. *in c.non dicatis* 12.
*q.*1. *n.*92. *ad fin.* plures Gutier. *in pract. ad ll.*
*Reg. l. p. quæſt.*5. *num.*3. Vincent. de Franch.
*deciſ.*384. *num.*3. 2. *p.* plures per Boſſ. *in praxi*
cri.tit.de pœnis 38. Couar. *pract. quæſt.c.*32. *n.*4.
verſ.concluſ. Placa *de delict.cap.*35. *num.*11. Iul.
Clar. *in prax.*§.*fi. quæſt.*36. *num.*43. Gama *de*
ſacram.præſt.quæſt. 5. *n.*27. Viuius *lib.*1. *commun.*
opin. verbo, clerici. verſ. eccleſiaſticus. Anton. de
Matth. *de prorogatione iuris. n.*57. latè proſe-
quitur Barboſ. *de iudi. ad l. ſi quis poſteaquam.*
*à num.*215. ex eo, quia priuilegium acqui- 120
ſitum per fraudem, nihil prodeſt acquiren-
ti. *l. hos accuſare ff. de accuſatio. l. ſi maritus.*15.
§. *lege Iulia. de adulter.* & quia iudex ſecu- 121
laris hoc caſu magis dicitur iudex cauſæ,
quàm iudex perſonæ clerici, vide Barboſ.
ibi, qui per multos numeros multa adducit
ad propoſitum.
Hinc falsò opinari conſtat Martam *vbi* 122
proximè num. 9. quem adduximus pro con-
traria parte in vltimo fundamento. n.93. aſ-
ſerentem, contra clericum, in quem res liti-
gioſa alienata eſt, non poſſe per ſecularem
fieri executionem ſuæ ſententiæ latæ ſuper
ea, per text. *in cap.eccleſ.*1. *vt lite pendente*, mo-
tum ex eo, quòd ſummus Pontifex auoca-
uit ad ſe cauſam à Senatore vrbis, quia in iu-
riſdictionem temporalem non ſe intromit- 123
teret Pontifex, niſi attendens, Senatorem
non poſſe, de clerico cognoſcere. cui re-
ſpondetur, quòd ſummus Pontifex ſe intru-
ſit in cauſa, tanquam Dominus temporalis
vrbis Romanæ, cùm ſit de patrimonio eccle- 124
ſiæ. *c.Conſtantin.*96. *d.* vt optimè poſt Hoſtien.
aduertit Abb. *in d. c. eccl. ſanctæ Mariæ. num.*7.
ex text. *in cap.per venerabilem. de electio. lib.*6.
qui quidem Doctores ad prædictam diffi-
cultatem alias ſimul ſolutiones aſſignãt. Vi-
de latiſſimè per Eſcac. *de appella.q.*8. *à n.*127.
*art.*6. *per totum*, vbi latè de appellatione à
Senatore. & faciunt quæ Felin. *in c.ſignifica-*
*ſti ſub n.*4. *de off. delega.* quod & in hoc caſu
quando adeſt vitium litigij, à fortiori dicen-
dum eſt, quippe ſi in ſuperiori, vbi propter
alienationem in fraudem executionis para-
tæ, ad pecuniam res à clerico pignoratur,
quo caſu non contrahitur vitium litigij. vt
tenent Vrſil. Carpa. Beni. & Giurba ſuprà.
multo fortiùs dicendum eſt, quando ipſa res
eo ſit vitio affecta, quam quocunque vadat
comitatur.
Huic etiã parti rectè & fortiter fauet, quod
latè adducit comprobans Peregr. *in tract. de*
*fideicommiſſ. art.*48. *n.*62. *& ſeqq.* quòd ſi cleri-
cus vigore *l. fin. C. de edicto diui Adri.* mittatur
in poſſeſſionẽ hæreditatis authoritate iudi- 125
cis ſecularis, & poſtmodũ tertius compareat
coram eodem iudice pro ſui intereſſe, petẽs
reuocationem poſſeſſionis, vel quia nõ fuit,
vt debuit citatus, vel aliam aliquam legiti-
mam exceptionem opponit; tunc ipſe iudex
ſecularis erit iudex competẽs, ad huiuſmodi
poſſeſſionis reuocationẽ, quia à principio hęc
poſſeſſionis datio nõ fuit liberè, ſed reuoca-
biliter, conditionalitérque cõceſſa, ſiue quia
expreſsè

126 expreſsè appoſita fuit clauſula (ſaluo iure,
&c.) ſiue non expreſſa huiuſmodi conditio-
ne, quia tacitè ſunt ſubintelligitur. *l.*2. §. *ſi*
quis à Principe. & §. *meritò ff. nequid in loco pu-*
bli. gl. fi. *in cap.*2. *vt lite penden.* gl. *in l. fi. C. ſi*
contra ius vel vtilit. pub. & ibi B. & cæteri.
Marta *de iuriſd.*4. *p. cent.*2. *caſu* 159. *num.*22.
origo enim rei ſemper attendi debet, ſecun-
dùm ea, quæ nos latè ſuperiùs diximus. Et
contra hanc doctrinam (quæ vera eſt, &
practicabilis) curandum non eſt de Marta
*in tract. de iuris.*4. *p. cent.*2. *caſu* 159. in eam in-
ſurgentem, vt de more habet. Peregri. autem
ſequitur Paz *tract. de tenuta* 2. *p. cap.*64. *n.*13.
facit Bald. doctrina *in d.l.fi. n.*45. Cepola *conſ.*
28. 29. *&* 30. pro noſtra opinione.
Quibus quidem rationibus, & authorita-
tibus, prout & praxis communiter obſeruat,
quòd reuocata executione, cuius contem-
platione Clericus tertius emptor per ſubha-
ſtationem poſſidet, vel aliter ab illa execu-
tione ſit cauſata ſua poſſeſſio, vel quando
per executorem excedentem in eum fuerit
127 res tranſlata; poterit per eundem executo-
rem auocare, quod quando mediante ex-
ceſſu, aut inordinato proceſſu rem clericus
fuit adeptus, vt poſſit tunc res ipſa à clerico
auocari per ſecularem, pro indubitabili
teneo; ad quod vltra ſuprà dicta illud con-
ſidero, quoniam tunc iſte talis non poſſidet.
Enimuerò quandò iudex, ſeu executor ex-
128 cedendo, attentando, aut aliter, nulliter
proceſſit, iuris ordinem omittendo, nec pri-
uat poſſeſſorem poſſeſſione, nec illam trans-
fert in accipientem, vt & nos exactè pro-
bauimus ſuprà hac 4. p. cap.8. de exceſſu de
perſo. ad perſo. verſ. nunc. tractandum. n.100.
129 & ſic cùm careat poſſeſſione, ſe executioni
rei opponere non poſſe, indubitanter eſt, vt
& ibidem nos probauimus, præcipuè n.73.
& 62.
Ex præfatis pendet etiam reſolutio ad
propoſitam ſuperiùs difficultatem; an iudex
Eccleſiaſticus vim faciet inhibitionem emit-
tere executori laico, quando in clericum
poſſidentem rem, de cuius executione tra-
ctat, & an ab huiuſmodi inhibitione appel-
lationi interiectæ non deferens, vim faciat
130 Eccleſiaſticus. In quo dicendum venit, quòd
quando ſententia lata à ſeculari virtualiter,
aut in conſequentiam, aut ſecundariò præ-
iudicat clerico poſſeſſori ex natura rei, &
iudicij; tunc non poterit inhibere execu-
tori, ſecus autem quando ſui natura virtua-
liter, nec in conſequentiam clerico poſſeſ-
ſori non citato minimè præiudicat ſenten-
131 tia; quia tunc ſicut non poterit ſecularis
exequi in clericum, ita nec vis fiet inhiben-
do, quæ reſolutio rectè & apertè colligitur
ex Mar. Anto. Genuen. ſuperiùs pro contra-
ria parte præcedentis difficultatis allegato,
*in praxi Curiæ Neapo. Archiepiſ. c.*2. *per totum*,
dum concedit inhibitionem, quando iudex
ſecularis non poteſt exequi aduerſus rem
clerici, & ſic rectè ſequitur per argumen-
tum à contrario ſenſu, & à ratione ceſſante,
(in qua ſe fundat) quod vbi poteſt ſecularis
exequi, minus poterit Eccleſiaſticus iudex
inhibere, tunc namque poteſt inhiberi ſe-
cularis, cùm procedere in cauſa contra 132
clericum non poteſt, latè per Lancelo. *de*
attenta. 2. *p. cap.*20. *in præfatione à numer.*77.
latè etiam Mandoſ. *de inhibitio. quæſt.*10.
*vſque ad quæſtio.*14. benè Mart. *de iuriſ.*2. *p.*
*cap.*42. *per totum*, vbi etiam tractat, an, & 133
quando appellatio ab inhibitione, vel eius
reuocatoria amoueat impedimentum iu-
dici laico inhibito, vt de cætero queat in
cauſa liberè procedere.
Sed hæc reſolutio indubitanter procedit, 134
quando ſecularis, qui poteſt exequi, pro-
ſequi iam executionem incipit, an autem
idem erit, vbi iudex Eccleſiaſticus præue-
nerit inhibitionem nondum incipiente ſe-
culari, magna eſt difficultas, ex eo, quod
dicit Proſper Fari. *in practi. crimi. tom.*1. *q.*8.
*ſub num.*25. *verſ. ſublimita ſecundò.* cum Ge-
rard. *ſingul.*96. poſt Bal Butr. & alios, quos
ibi referendo ſequitur, nempe; iudicem ſe-
cularem de quæſtione facti rei ſpiritualis in-
cidenti poſſe cognoſcere, niſi quando iudex
Eccleſiaſticus inhibuiſſet iudici ſeculari, ne
ſe intromitteret in quæſtione ſpirituali, etiã 135
ſuper ſolo facto conſiſtente, nam ſi hæc in-
hibitio emanaſſet immediatè, & anteaquam
iudex laicus inceperit, cognoſcere ſuper
illa facti quæſtione, non poteſt ſe in ea am-
pliùs intromittere, & ideo eſſe cautelam
(dicit ille Fari.) vt oblata incidenti ſuper ſpi-
rituali cauſa quæſtione, etiam facti coram
ſeculari iudice, is, cuius intereſt, ſtatim Ec-
cleſiaſticum iudicem adeat, ab eóque petat,
vt illius quæſtionis cognitionem aſſumat,
laicúmque inhibeat, qua emanata inhibi-
tione, anteaquam iudex laicus de cauſa
cognoſcere incipiat, illa terminanda erit per
iudicem Eccleſiaſticum, & non ſecularem.
quam difficultatem vlteriùs non diſputo,
cùm defeſſus calamus longam examinatio-
nem iam non patiatur.
Nunc autem quæri poteſt: an exceſſus 136
repoſitio effectus ſuos extendat ad fructus
perceptos per poſſeſſorem rei, de cuius re-
poſitione, & reſtitutione tractatur, etiam
ſi in ſententia reuocatoria executionis de
eis nulla facta ſit mentio. Et videtur quòd
non. quia ſententia ad non expreſſa non por- 137
rigitur, cùm ſit ſtricti iuris, vt capitibus ſu-
periori

perioribus latè diximus. Et quia iuſtè poſſi-
det, qui authore Prætore poſſidet. l. iuſtè poſ-
ſidet. de acquir. poſſ. & cùm vigore ſententiæ
iudicis poſſidet, bonæ fidei poſſeſſor iudi-
138 catur, quo caſu ſuos facit fructus, nec teneri
ad eius reſtitutionem. iuxta text. in l. 4. §. fi.
ff. finium regund. §. ſi quis à non Domino. inſtit. de
rerum diui. l. bonæ fidei emptor. ff. de acquir. rer.
domi. Curti. Senior conſ. 71. Afflict. deciſ. 188.
num. 2. & poſt alios Boëccius conſ. 85. ſub
num. 13. Petr. Surd. conſ. 115. num. 1. vbi ſub-
139 dit, etiam quòd poſſideret ſine titulo, vel
cum titulo inualido. l. quæſitum in fi. de acquir.
rer. domi. Menoch. de recuper. rem. 15. n. 582.
alios allegans, quæ concluſio procedit, etiam
ſi ſententia, cuius occaſione quis poſſidebat,
reducatur ad irritum, vt tenet Boëccius d.
conſ. 95. num. 24.

140 Sed contrariam ſententiam, & opinio-
nem longè de iure veriorem, receptiorém-
que exiſtimo; imò quòd ſententia, aut exe-
cutione irrita, & reuocata, cuius cauſa, &
contemplatione quis poſſidebat; rem cum
fructibus reſtituere teneatur. Quod proba-
141 tur, quia quando titulus ſui natura eſt reſo-
lubilis, facta reſolutione, res cum fructibus
interim perceptis reſtituitur. l. eum qui emit.
in prin. l. item quod dictum eſt. l. Imperator ff. de
in diem adiect. l. is qui §. ſi fundus. ff. quod vi aut
clam. l. fi. ff. de iure fiſci. l. 1. §. 1. & l. quod ſi nolit.
in fi. iunct. l. cum autem. §. cum redhiberetur ff.
de ædilic. edic. l. lege ff. de leg. commiſſ. l. cum
quis. & ibi Angel. & Alexander ff. de conſue-
tud. ob cauſam. l. videamus. §. item & indebitum,
& duobus ſeqq. ff. de vſur. l. 1. vbi Angel. Paul.
& Alexan. C. de ijs quibus vt indig. & voluit
gl. in l. ſi mortis cauſa donat. & ibi B. ff. de dona.
cauſa mor. Bal. in l. vlt. C. de vſu. & fruct. leg. &
conſ. 294. donatio cauſa mort. in prin. lib. 3. Pa-
normi. in c. illo vos colu. 2. de pigno. Ang. Areti.
in §. 1. vlt. colu. verſ. quæro quando reuocatur. inſt.
quib. non eſt permiſſum facere teſtam. Franci.
Cre. ſingul. 15. ſi legatum ſoluitur. Tiraq. in l. ſi
vnquam. verbo, reuertatur. n. 268.

142 Hinc fit, quòd quando titulus reducitur
ad non titulum, & cauſa ad non cauſam, res
cum fructibus reſtituitur à poſſeſſore. Bal.
in l. fi. C. ſententiam paſſis. Felin. in c. cum cauſa
colu. penul. verſ. reſpectu autem fructuum. de re
iudi. Tiraq. vbi proxim. num. 278. ad fi. & cæ-
teri citati Doctores. Roman. conſ. 454. ſub
num. 27. inferens, quòd ſi titulus redactus
143 ad non titulum, vel habens ortum à cauſa
irrita, non operatur acquiſitionẽ fructuum.
ſequitur Natta conſ. 535. num. 12. Cacher. de-
ciſ. Pedem. 160. num. 12. Surd. deciſ. 25. num. 21.
& deciſ. 45. num. 11. & deciſ. 163. num. 16. &
idem conſ. 115. quaſi per totum. & conſ. 268.
num. 29. 30. & 31. & conſ. 372. num. 21. lib. 3.
Fab. Turet. conſ. 13. num. 24. & conſ. 23. n. 11.
volu. 3. Rimi. Iun. conſ. 333. num. 21. & num. 51.
& idem in §. 1. inſtitu. de donatio. num. 601.
Maſtrill. deciſ. 29. num. 5. 6. & ſeqq.

Hinc etiam eſt, quòd quando poſſeſſio- 144
nis apprehenſio, per aliquem facta, ad non
poſſeſſionem reducitur, tunc res ipſa cum
fructibus interim perceptis ab ipſo poſſeſ-
ſore auferuntur; quamuis iudicis authorita-
te in poſſeſſionem miſſus fuerit, tenet Rom.
conſ. 454. num. 25. & tribus ſeqq. Natta vbi ſu-
prà n. 11. Menoch. de recuper. rem. 15. n. 638.
Matthæus de Afflict. deciſ. 218. num. 4. & 5.
Ozaſ. deciſ. 159. num. 12. Innocen. in c. conſul-
tatio. num. 1. verſ. idem etiam. de iure patro. Me-
noch. de retinen. rem. 3. num. 93. Areti. in l. in-
tereſſe n. 1. de acquir. poſſ. Chriſtophor. de Paz
in tract. de tenut. c. 11. n. 13.

Et in terminis, quòd irrita, aut annullata, 145
ſeu reuocata ſententia, cuius cauſa, & con-
templatione quis poſſidebat, res ſit cum fru-
ctibus reſtituenda, eſt text. optimus in l. filio-
famil. §. cõtra tabul. ff. de inofficioſo teſtam. quam
meritò omnes exclamant, probant Ab. in c.
cum cauſ. vlt. nota. de off. deleg. Fulgoſ. conſ. 136.
num. 2. & conſ. 190. num. 3. Prouinz. in collecta.
ad text. in l. ſi non ſortem. §. ſi centum. ff. de con-
dictio. indebi. Afflict. deciſ. 218. vbi Vrſill. de-
ciſ. 240. num. 2. & deciſ. 249. Roman. conſ. 454.
num. 26. & 27. Natta conſ. 535. num. 12. Alciat.
conſ. 160. num. 10. Curtius iun. conſ. 153. n. 16.
Mazol. conſ. 109. num. 4. Capic. deciſ. 210. n. 12.
Coſta tract. de ſcientia & ignoran. gl. 13. n. 8.
Torniol. conſ. 79. num. 9. Sfort. conſ. 96. Lam-
berteng. de contracti. mulier. gl. 1. num. 223.
Vaſq. lib. 3. controuerſ. vſu frequent. 79. num. 9.
Ioan. Garc. de expenſ. cap. 23. num. 24. Burſa.
conſ. 73. & conſ. 220. Cardinal. Tuſc. practicar.
concluſio. litera E. concl. 490. num. 30. 41. & 53.
Bardell. conſ. 59. n. 7. Rauden. de analog. c. 37.
num. 209. Aldoui. conſ. 50. num. 38. & conſ. 51.
num. 37. Plot. conſ. 38. num. 14. Gutier. conſ. 15.
num. 11. & 12. Riminal. Iunior conſ. 333. n. 19.
Aſi. de executione §. 4. cap. 21. Petr. Surd. conſ.
14. num. 16. & conſ. 115. num. 11. & conſ. 168.
num. 20. & conſ. 372. num. 21. Rebuf. de liter.
oblig. art. 1. gl. 12. num. 4. Morot. conſ. 58. num. 8.
Boſſ. tit. de damna. in ſol. num. 1. Cæphal. conſ.
198. num. 2. Præt. conſ. 206. n. 39. Peregr. conſ.
3. num. 71. volum. 1. Menoch. de recuper. rem. 15.
num. 638. & de retinend. num. 26. Pinell. in l. 2.
p. 2. num. 31. C. de bon. mater. & in l. 2. p. 2. cap. 4.
num. 10. C. de reſcin. venditio. Cumi. ritu 17.
num. 157. & 158. & ritu 91. num. 17. Ozaſc.
deciſ. Pedem. 160. num. 10. optimè Petr. Surd.
deciſ. 45. à num. 10. vſque ad 12. & deciſ. 25. à
n. 21. & iterum in tractatu de alimentis tit. 1.
quæſt. 124. num. 8. Giurb. deciſ. 89. per totam.
vbi mirabiliter. Maſtrill. deciſ. 29. num. 4. & 5.
Gratian.

Gratian. diſceptatio. foren. c. 157. num. 27. & ſu-
prà, & inſuper mox citandi.

146 Et quòd quis teneatur reſtituere fructus,
quos percepit virtute decreti, in quo fuit ad-
iudicata poſſeſſio propter aliquod debitum,
etiam pro parte debiti, quod debebatur, tra-
dunt Matth. de Afflict. deciſ. 218. ad fin. B. &
Iſſ. in l. ſi non ſort. §. ſi centum. ff. de condictio-
ne. & alij, quos citat Menoch. de retinen. rem. 1.
num. 26. Barboſ. in l. diuor. §. fi. num. 52. pagi.
1241. ff. ſolut. matrim. poſt Paulum de Mon-
te Pico in l. poſt contractum num. 103. ff. de do-
natio. Bolognin. in l. 2. ff. ſi quis rem minor. Ne-
uiz. conſ. 77. num. 23. Padill. in l. 2. num. 23. C.
de reſcin. vind. Boër. deciſ. 44. num. 26. & in
conſ. 23. num. 10. Ferra. in form. in actione hypo-
thecaria pag. 379. num. 1. Pelaes à Mieres in
tract. de maior. quæſt. 25. num. 36. 3. p. in nouiori
impreſſione.

147 Et quòd quando debitor, cuius bona ven-
dita fuere propter appretium, à tali appre-
tio appellauit, & per iudicem appellationis
fuit tale appretium reuocatum, creditor te-
neatur reſtituere fructus, quos vigore ap-
pretij percepit, tenet Matth. de Afflict. deciſ.
188. num. 4. Barboſ. in d. l. diuor. n. 51. & 52.
Mieres vbi proximè num. 28. & ſeqq. & num.
34. & 35.

148 Et corroboratur, nam facta venditione
ob debitum, ſi res reddi iubeatur debitori,
non ex gratia, ſed ex iuſtitia, & iuris diſpo-
ſitione dictante, fructus etiam reſtituendi
ſunt illi, vt poſt Paulum de Monte Pico, Bo-
logni. Neuiz. Padill. locis proximè citatis reſol-
uit Petrus Barboſ. d. §. fi. num. 51. & poſt Fer-
rara vbi ſuprà. Menoch. de arbitra. caſu 288.
num. 19. Pedemon. deciſ. 160. num. 16. in praxi
notandum dixit Mier. d. 3. p. quæſt. 25. n. 36.
& faciunt, quæ nos ſuprà diximus hoc ca-
pite in prioris quæſtionis reſolutione, fun-
dam. 5. verſ. quod vlterius, & quinto proba-
tur à num. 39. & ſeqq.

149 Et non ſolùm quando ſententia, & exe-
cutio reuocata eſt per viam appellationis,
ſed & per reuiſionem, vt vtroque caſu ſit
res cum fructibus reſtituenda, iuxta text. in
auth. quæ ſupplicatio. & ibi notat gl. cum legi-
timis augmentis, C. de precibus Imperatori of-
ferendis. & Bal. num. 5. Aloyſ. num. 26. Rebuf.
ad Regias conſtitutiones tit. de ſenten. execu. art.
5. gl. 3. num. 3. & 4. Franch. in c. dilecto n. 33.
de appellationi. Morla in emporio iuris. tit. de
iuriſd. omnium iudi. in præmiſſ. num. 73. Vin-
cent. de Franch. deciſ. 224. & deciſ. 288. & de-
ciſ. 120. Capi. deciſ. 202. num. 10. & 12. Mu-
ſcat. de fideicommiſſ. mod. 18. num. 20. Giurb. de-
ciſ. 89. ſub num. 2. verſ. vnde eſt quod reuocata
ſententia. Afflict. deciſ. 88. Maſtrill. d. deciſ. 29.
num. 9.

Quæ doctrina ampliatur, etiam in fru- 150
ctibus percipiendis, vt & ipſi ſint ab huiuſ-
modi poſſeſſore reſtituendi, ita ex Angelo,
in l. ſed parat. num. 2. in fi. ff. quod metus cauſa.
Maſtrill. in d. deciſ. 29. n. 5. Giurb. d. deciſ. 89.
ſub num. 2. Pacif. de Saluian. interdicto, inſpe-
ctio. 4. cap. 1. num. 47. & etiam contra fiſcum, 151
text. in l. 1. & 2. de fide haſtæ fiſcal. lib. 10. & ita
deciſum fuiſſe teſtatur Giurb. vbi proximè
ſub d. num. 2. & faciunt ad propoſitum, quæ
dicit Lancelo. Rober. de attenta. 3. p. cap. 31. à
num. 22. & ſuprà, quòd attentans non excu- 152
ſatur à fructibus, quos percepit, ſed nec ab
iis, quos percipere potuit, etiam ſi in ſenten-
tia omiſſum ſit, dicere de iis, quos percipere
potuit, dummodo ſint percepti ab aliquo
tertio, qui cauſam habuerit ab ipſo atten-
tante condemnato, prout ita fuiſſe dictum
in vna Peruſina attentatorum coram Put. vt
eſt deciſio in recollectis Achil. de Graſſ. 140.
fructus perceptos. ſub rub. de fructib. affirmat
Lancelo. vbi proximè. & generaliter Man-
doſ. in tract. de commiſſio. 14. formul. commiſſio-
nis attenta. in verbo, fructus. Enimuerò ſi hu-
iuſmodi condemnatus attentans aliquam 153
allegat iuſtam cauſam, ſe excuſandi à fructi-
bus percipiendis, puta; quia dat aliquem
tertium, qui illos percepit; tunc licèt excu-
ſetur à fructibus, quos percipere potuit, ita
vt pro eis executionem euitet, non tamen
excuſatur ab iis, quos ipſemet percepit. Mil.
verbo, attentans, lite penden. fol. 30. Achil. de-
ciſ. 140. Rot. deciſ. 25. aliàs 597. ſi ſpoliatus. de
reſtitu. ſpoli. in antiq. Creſcent. deciſ. 92. Mo-
heda. deciſ. 2. & 10. Caputaq. deciſ. 237. inci-
pit fructus 1. p. de quo articulo nos latiùs ſu-
prà hac 4. p. cap. 10. de exceſſiua fructuum,
&c. verſ. quod & illud pertinet. à n. 74. & 75.
& 76. cum ſeqq. & vide etiam ſuperiùs n. 41.
& 42.

Hoc enim generale verum eſt, quòd fru- 154
ctuum condemnatio verificetur in fructi-
bus perceptis per tertium, habentem cau-
ſam ab attentante condemnato, vt ex Achil.
& aliis Rotæ deciſionibus firmat Lancelo.
Robert. de attenta. 1. p. cap. 3. num. 23. & 24.
Quò pertinet quod dicit Baeca in tract. de
non meliorand. filiabus cap. 33. num. 6. cum ſeqq.
quem ſequitur Mieres de maiora. 3. p. cap. 25.
num. 42. quòd dos data filiæ vltra ſummam 155
taxatam per legem Regni, eſt reuocanda
cum fructibus.

Cuius etiam eſt farinæ, quod diximus de 156
venditore bonorum debitoris in cauſa exe-
cutionis rei iudicatæ, vel publici inſtrumen-
ti; nulliter tamen factæ per executorem, eo
quòd minimè fuêre ſeruatæ iuris ſolemni-
tates. nam propter hoc paſſim in tribunali-
bus huiuſmodi executiones annullãtur, bo-

nis cum fructibus debitori reſtitutis, ſoluta
priùs debita pecunia, hoc eſt, quæ deberi
omnino, apparet ex inſtrumento, aut re iu-
dicata, non autem pretio, pro quo vendita
fuêre, & hoc cũ legitimo interuſurio ſimul,
quod cum fructibus eiuſdem rei facta om-
nium liquidatione proportionabiliter com-
penſandum eſt, vt eleganter tradunt Ozaſ.
deciſ. Pedemon. 160. Sequitur Ioan. Franch.
Bellacom. inter communes 1. *p. lib.* 5. *tit. de
prædijs minor. num.* 19. & ex aliis Gaſp. Rodr.
de annu. reddit. lib. 1. *cap.* 14. *num.* 61. vbi alia
ponit exempla, optimè Mier. *de maio.* 3. *p.
quæſt.* 25. *à num.* 28. poſt Barboſam, *in l. diuor.
§. fi. num.* 51. *&* 52. Gabr. *conſ.* 33. *num.* 10. *&
conſ.* 168. *num.* 94. Nicol. Boër. *deciſ.* 44. *n.* 26.
Ferra. *in pract. in form. libell. pag.* 379. *colu.* 1.
Gama *deciſ.* 232. *num.* 5. & eius addition. 234.
qui refert Sfortiam *conſ.* 41. *lib.* 1. & legendus
eſt ipſe additionator, *deciſ.* 40. eiuſdẽ Gamæ.
Latiſſimè etiam idẽ probat poſt alios Giur-
ba *deciſ.* 105. quando executio quomodoli-
bet ſit reuocata, etiam per enormiſſimam
læſionem, ſiue res creditori ſit adiudicata,
ſiue quia ipſe emit per ſuppoſitã perſonam,
ſiue à tertio emptore, poſſeſſa per ſubhaſta-
tionem, quem vide.

157 Quæ conſideratio non extra rem eſt, cùm
nemini dubium eſſe poſſit, exceſſum eſſe
attentatum. Feli. *in c. cum olim. el* 1. *num.* 7. *de
off. delega.* Maſcar. *de proba. tom.* 2. *concl.* 1007.
158 *num.* 22. & exceſſus adinſtar attentati repo-
nitur, vt poſt alios Gratia. *diſcepta. foren. c.* 333.
tom. 2. *num.* 7. & eſt de mente Lancelot. *de
attenta.* 2. *p. cap.* 12. *limi.* 53. *à num.* 22. & ita in
terminis dixit Rot. vt teſtatur Seraphi. *deciſ.*
159 10168. *tom.* 2. dicens, quòd exceſſus in exe-
cutione cauſat attentatum, omnia quippe
requiſita attentatorum reperiuntur in ex-
ceſſu commiſſionis. Quare quæ diximus ha-
ctenus de attentato reſpectu fructuum, in-
160 telligatur & in eo, qui virtute executionis
exceſſiuæ rem reſtituendam poſſidet, vt pa-
riter ad eoſdem teneatur.

161 Nec hos excuſat ab horum fructuum re-
ſtitutione titulus à iudice, & bona fides (de
quibus diximus ſuprà pro contraria parte,)
quoniam ſententia reuocata reducitur ad
non ſententiam, & perinde habetur, ac ſi
nunquam fuiſſet ſententiatum, latè Borgni.
162 Caual. *deciſ.* 40. *n.* 51. *p.* 2. & lata vltima reuo-
catoria, illa prima dicitur illicitè præceſſiſſe
& omnia retro acta pro illicitè attẽtatis cor-
ruunt ipſo iure. Vinc. de Franch. *deciſ.* 120.
& 136. Carolus de Tapia *in compilati. iuris
Regni Neapoli. lib.* 3. *tit. de aßiſtentia. in Rubrica*
40. *num.* 5. *folio* 226. *& deciſ.* 188. Gratia. *deciſ.*
120. Maſtrill. *deciſ.* 29. *num.* 7. Giurb. *deciſ.* 89.
ſub n. 1. Pro quo facit regula, quam tutam vo-
cat Mier. *tract. de maior.* 3. *p. quæſt.* 25. *num.* 30.
l. certum C. de re iudica. l. 2. *C. de fructi. & litium
expenſ.* quòd quilibet, etiam bonæ fidei poſ-
ſeſſor reſtituere tenetur fructus, quos lite 163
pendente percepit, adeò vt retractata ſen-
tentia, retractata intelligitur executio, & ſi 164
in ea nihil dictum ſit, ita vt omnia in priſti-
num ſtatum debeant reſtitui, quæ occaſione
ipſius habuit victor *in c. accedens. verbo, vni-
uerſa, vt lite non conteſta.* quam ibi notant Bal.
& Barb. *num.* 77. Ana. *ſingul.* 472. *& alleg.* 93.
num. 2. Gallia. *conſ.* 37. *num.* 28. Bal. *conſ.* 147.
colu. 3. Amat. *deciſ.* 75. *num.* 10. Contar. *in l.* 1.
in intellectu. num. 3. *C. de momen. poſſ.* Grati. *de-
ciſ.* 220. *à num.* 4. *vſque ad* 8. & additio. Cal-
uac. *deciſ.* 40. *num.* 51. 52. *&* 55. *p.* 2. Franchis
deciſ. 136. & per eundẽ Carolus de Tapia Re-
gius meritiſſimus conſiliarius in ſupremo
collaterali conſilio Neapolitano, *loco proximè
citato.*

Hinc meritò procedit, vt reuocata ſen- 165
tentia, executionem etiam tacitè reuocari,
vt attentatorum remedio bona capta rela-
xentur eodem imperio, quo fuerant conceſ-
ſa, ac ſi facta non eſſet executio. Vincen. de
Franch. *deciſ.* 126. *& deciſ.* 120. Sacc. *conſ.* 78.
num. 16. Intrigil. *lib.* 2. *ſingul.* 173. *num.* 83. *ap-
pellatione non obſtante.* Muſcatell. *de fideiuſſ.*
1. *p. mod.* 18. *num.* 14. Hieronym. Gonzal. *ad
regul. de men. & alter. gl.* 6. *num.* 83. plures
citat Giurb. *deciſ.* 39. *num.* 14. & ſicut nulla 166
procedente ſententia commiſſio executio-
nis fieri non potuit, nec facta valet, ita etiam
ſi pręceſſerit ſententia nulla, commiſſio exe-
cutionis fieri non poteſt, nec valet, ſi de fa-
cto fiat, vt *ex l.* 4. *§. condemnatum. & l. cum nul-
la ff. de re iudi. c. paſtoral. eodem tit.* Lancelot.
Gallia. *conſ.* 61. *num.* 31. 34. *&* 35. Viuius *de-
ciſ.* 53. *num.* 7. *deciſ.* 304. *num.* 5. *& deciſ.* 380.
num. 29. Caual. *conſ.* 26. *num.* 6. Areti. *conſ.* 56.
colu. 1. Torniol. *conſ.* 79. *num.* 50. Berret. *conſ.*
34. *num.* 6. Bertaz. *conſi. crimi.* 79. *num.* 3. Turr.
conſ. 7. *num.* 10. *volu.* 3. Peregri. *deciſ.* 35. *num.* 9.
Aldouin. *conſ.* 110. *num.* 84. *&* 85. Caualcan.
deciſ. 11. *num.* 63. *p.* 1. *& deciſ.* 3. *num.* 15. Giurb.
deciſ. 89. *ſub num.* 14.

Quo ſuppoſito, ſententiam reuocatam 167
non cauſare, nec præſtare bonam fidem quo-
ad fructuum adquiſitionem, dicunt Docto-
res citati ſuprà ad prin. huius quæſtionis,
verſ. ſed contrariam ſententiam, *&c.* n. 140.
& præcipuè Roman. & poſt eum Petr. Surd.
deciſ. 25. *num.* 21. Maſtrill. *deciſ.* 29. *num.* 5. &
meliùs *num.* 11. Grati. *deciſ.* 79. *num.* 12. Caual-
ca. *deciſ.* 11. *num.* 63. *p.* 1. *& deciſ.* 40. *num.* 53. Ca-
ual. *conſ.* 26. *num.* 6. Giurb. *d. deciſ.* 89. *ſub n.* 2.
vbi etiam dicit, quòd titulus nullus nec ali-
quam tribuit exceptionem, aut effectum,
l. quoties. ff. qui ſatiſd. cogan. Rebuf. *conſ.* 190.
Mareſcot.

Mareſcot. *lib.* 2. *var. reſol. cap.* 94. *num.* 35. nam
titulus inualidus habetur pro nõ titulo. *l. nec
vllam. §. item in fi. ff. de petit. hæredi.* Marcab.
conſ. 10. *n.* 59. Eugen. *conſ.* 43. *n.* 29. Viuius *de-
ciſ.* 22. *num.* 8. nec opitulatur ei qui poſſidet
ex illo titulo, Afflict. *deciſ.* 271. *num.* 3. *& de-
ciſ.* 228. *& in cap.* 1. *§. præterea. gl.* 3. *num.* 4. *tit.
quæ ſint prin. cauſ. benef. amit.* Rui. *conſ.* 166. *in
fi. volu.* 6. Rolan. *conſ.* 41. *num.* 31. *volu.* 3. Gra-
tia. *diſcepta. foren. cap.* 45. *nu.* 33. Surd. *conſ.* 28.
n. 53. Morot. *conſ.* 58. *n.* 9.

168 Sed huic quæſtioni ſucceſſiuè quæro, ſi
eſt appellatum ab executore executoria-
lium per condemnatum, pro cuius cogni-
tione ſolet cauſa delegari, & committi cum
clauſula (parito iudicato) quæ illius eſt ef-
169 fectus, vt non poſſit quis audiri, niſi facta
priùs integrali executione, adnotata *in c. fi. de
reſti. ſpoli.* Staphil. *de liter. iuſti. §. dicendum
num.* 82. Veſtr. *in praxi. lib.* 8. *cap.* 3. *num.* 10.
Mareſcot. *variar. reſolutio. lib.* 1. *cap.* 87. *à nu.* 1.
170 dicens, quòd cùm dicta clauſula proferatur
per ablatiuum abſolutum, tribuit iuriſdi-
ctionem conditionalem, videlicet; quate-
nus ſit paritum iudicato, & non aliter. *l. à
teſtatore ff. de conditio. & demonſtra. c. cum dile-
cta. de reſcript.* Pariſ. *conſ.* 94. *num.* 8. *& conſ.* 45.
num. 6. *lib.* 4. Tiraq. *de retract. conuentio. §.* 2.
gl. vni. num. 3. *&* 4. Put. *deciſ.* 283. *lib.* 2. Ca-
171 putaq. *deciſ.* 150. *p.* 1. vnde in primis, & ante
omnia poſſeſſio dimittenda eſt, & fructus,
& expenſæ vſque ad obolum debent reſti-
tui, anteaquam in cauſa procedatur, aliàs
geſta ante paritionem ex defectu iuriſdi-
ctionis erunt nulla, vt in dictis locis, & per
Put. *deciſ.* 429. *lib.* 1. Mareſcot. *vbi proximè
ſub num.* 3. vbi teſtatur ita fuiſſe reſolutum
per Rotam pluries, vt in vna Callagurrita-
na Capellaniæ ſanctæ Crucis 13. Ianuarij
1589. coram Orano, & in vna Pampilonen.
parochial. 4. Maij 1591. coram Penia. & in
alia Foren. Parochial. 1. Iulij 1602. coram
Litta. & de eodem anno in alia Pampilonen.
priorat. 26. Aprill. coram Ludouiſ. etiam ſi
172 eorum fructuum fiat oblatio, etiam liqui-
dorum, cùm ſint cum effectu reſtituendi,
ad hoc vt tollatur ſuſpenſio iuriſdictionis.
Staphil. *loco citato num.* 82. & ita fuiſſe plu-
ries terminatum per Rotam, cuius affert
deciſiones, firmat Mart. *d. cap.* 87. *num.* 4. 5.
& 6.

173 Quo ſuppoſito, duo quærenda ſunt, pri-
mum an d. clauſula (parito iudicato) ope-
ratur quoad fructus, quando facta eſt rei re-
ſtituendæ condemnatio, & nihil de fructi-
bus expreſsè dictum fuit; an ſecundus exe-
quutor datus cum data clauſula (parito iu-
dicato) excedet, & nulliter procedet; ſi vta-
tur iuriſdictione anteaquam paritum ſit,
etiam per prædictorum fructuum non ex-
preſſorum actuali reſtitutioni.

Et quòd non excedet, nec procedet nul- 174
liter, videtur probandum ex eo, quod ex-
preſsè firmat Mareſcot. *variar. reſolutio. lib.* 1.
cap. 87. *num.* 24. dum dicit, quòd quamuis d.
clauſula operetur vt non poſſit quis audiri,
niſi facta integrali executione (vt dictum
eſt) nihilominus iſtum effectum reſtringi,
vt locum non habeat vltra iudicatum, *l.* 1. *C.
ſi plures vna ſententia.* quæ doctrina indubi- 175
tabilis eſt, & veriſſima. ipſe tamen reddit
exemplum dicẽs (vnde ſi aliquis fuerit con-
demnatus, reſtituere rem, & nihil dictum
ſit de fructibus, clauſula (parito iudicato)
non operatur quoad fructus, iuxta *l. termi. C.
de fructi. & lit. expenſ.* Dec. *conſ.* 43. *numer.* 4.
Natt. *conſ.* 112.) Quod & ex eo comprobat, 176
quia ſi quis vigore inſtrumenti teneatur
vltra rem aliquam, etiam ad intereſſe; ſi
tamen non fuit condemnatus ad intereſſe,
ſed ſolùm ad rem, non erit parendum quoad
intereſſe. Decius *conſ.* 321. *in prin.* & teſtatur
num. 25. ita fuiſſe terminatum à Rota in vna
Areti. bonor. 12. Ianuarij 1538. Ex quo ſequi-
tur, quòd cùm dicta clauſula non operetur
horum fructuum reſtitutionem, ſimiliter
ſuſpenſa non ſit iuriſdictio iudicis, cui cauſa
appellationis ab executione commiſſa eſt
cum dicta clauſula, & per conſequens pro-
cedet validè, & cum iuriſdictione.

Sed veriorem eſſe contrariam ſenten- 177
tiam, imò in vtroque caſu erraſſe manifeſtè
Mareſcot. dictum exemplum conſtituendo,
cùm d. clauſula (parito iudicato) horum
fructuum, tacitè & virtualiter in ſententia
comprehenſorum reſtitutionem operetur:
probatur euidenter; quoniam quando ad
rei reſtitutionem quis eſt condemnatus, ta-
citè virtualiter, & per iuris ſubauditionem 178
veniunt fructus vigore verbi (reſtitutio) quo
vtitur ſententia, quando ſcilicet, ſumus in
iudicio, in quo eius natura fructus aliàs ve-
niunt, & illorum tacitè intelligitur facta
condemnatio, latè comprobauimus hacte-
nus, & euidentiùs ſuprà hoc lib. 4. cap. 9.
verſ. hinc & in illam labimur, *&c.* à num. 93.
vbi adeò videri factam condemnationem
eorundem, vt executio in illis debeat fieri,
& executor in ea non excedet. quia quod 179
tacitè in ſententia intelligitur, aut quod ex
ea tacitè neceſſariò infertur, dicitur in ea
expreſſum, ex Eſcacia *de appella. quæſt.* 17. *li-
mi.* 6. *memb.* 9. *num.* 70. *&* 71. & nos pluribus
citatis paſſim probauimus in diſcurſu huius
tertiæ partis.

Sed illud, quòd licèt non ſit expreſſum 180
in ſententia, ſi tamen tacitè ineſt, & ſubau-
ditur, atque ſubintelligitur, comprehendi-
tur

tur ſub d. clauſula (parito iudicato) vti cæ-
tera , quæ in re iudicata exprimuntur , quia
in illo verificatur doctrina ſuprà poſita , per
Mareſcot. vt non operetur clauſula vltra iu-
dicatum, cùm ſatis iudicatum dicatur, quod
181 neceſſariò inducitur, & colligitur. Et com-
probatur ex eo , quod dicit ipſe Mareſco. d.
cap.87. num. 25. quòd ſi ſententia lata eſt in
iudiciis vniuerſalibus , quia ſicut ſententia
lata generaliter faciat rem iudicatam in om-
nibus pertinentiis, poſtea in executione de-
claratis, & liquidatis, ita etiam dicta clauſu-
la (parito iudicato) operatur quoad illas
etiam non expreſſas in ſententia , ſed tacitè
ſubintellectas à iure, Rott. deciſ.110. nu.14.
juncto num.35. p.1. diuerſ. quia omne illud
ſiue perſona , ſiue res , in qua locum habet
rei iudicatæ executio, ſub dicta clauſula cō-
prehenditur.
182 Et quòd dicta clauſula operatur in iis
omnibus , in quibus ſententia tranſit in rem
iudicatam , vel aliàs meretur executionem,
probat Mareſcot. variar. reſolut. lib.1. cap.87.
183 num.30, ex eo, quia reſcriptum Principis re-
cipit interpretationē à iure communi , cum
quo ſe confirmare cenſetur l. reſcripta. C. de
precibus Imperatori offerendis. l.2. C. de diuer.
reſcript. c. cauſam quæ. de reſcript. Staphi. de liter.
iuſti. tit. de ſanatio. proceſſ. cap.4. num.4. & ſeqq.
fol.419. Eſcacia de appella. quæſt.17. limi. 6.
memb.7. à num.123. & iterum in quæſt.16. li-
mi.1. à num.86. Marqueſa. de commiſſ. 1.p.c.10.
ad princ.
184 Hinc eſt quòd ſi executoriales expediun-
tur contra legitimum contradictorem , cui
ſcilicet cauſa , & defenſio principaliter
competit , cauſaque ſit non doloſè defenſa,
cùm tacitè præiudicent tertio ſecundariò,
& in conſequentiam , etiam ſi expreſſè non
ſit condemnatus, iuxta l. ingenuum ff. de ſtatu
hominum. Decium conſ.342. num.7. Alex. in
l. ſæpe n.58. 76. & 84. ff. de re iudi. Gabriel. conſ.
42. num.20. 35. & 42. lib.2. Pariſ. conſ. 22.
num.16. lib.1. & etiam ſucceſſori Aymon.
conſ.10. num.8 Iofred. conſ.10. num.13. & ſeqq.
Tiraq. de nobilit. cap.35. num.4. Couar. practi.
quæſtio. cap. 13. num. 6. Mohedan. deciſ.217.
185 ideo pariter d. clauſula (parito iudicato) il-
lum afficit, & contra illum , etiam non ex-
preſſè condemnatum operatur , vt tenet
Mareſcot. variar. reſolu. lib.1. cap.86. à num.35.
186 cum ſeqq. qui quidem à num.59. & ſeqq. ex
eadem ratione idem operari , affirmat con-
tra tertiū rei litigioſæ emptorem, cui virtua-
liter nocet ſententia, vt alibi ſuo loco latiùs
diximus) quia ſcilicet locum contra illum
habet executio rei iudicatæ , latæ contra
venditorem , à quo cauſam habet , ſiue me-
diatè, ſiue immediatè, vt & latè ibi per eum.

Ergo cùm in noſtro caſu , quando ſententia
quis eſt condemnatus ad rei reſtitutionem,
fructus etiam virtualiter intelligantur com-
prehenſi , & in illis rei iudicatæ locum ha-
beat executio, ex his , quæ dilucidè & am-
pliſſimè explicuimus ſuprà d. cap.9. à nu.93.
meritò etiam illos comprehendit d. clauſula
(parito iudicato) & dum non præſtantur,
commiſſionis iuriſdictio remanet ſuſpenſa,
tanquam nondum ſequuta, & impleta con-
ditione.
Econuerſo autem quando res iudicata 187
virtualiter non afficit rem , aut perſonam,
puta ; quia tertius releuantem exceptionem
oppoſuit , contra quem executio , nec pro-
cedit. ideo nec dicta clauſula (parito iudi- 188
cato) latè Mareſcot. variar. reſolutio. lib. 1.
cap.86. à nu.42. cum pluribus ſequentibus, vſque
ad num. 56. vbi etiam quæ dicatur exceptio 189
releuans vel non , ſecundùm naturam iudi-
cij executiui.
Hinc etiam eſt, quòd cùm ſententia nul- 190
la minimè mereatur executionem , ſecun-
dùm ea quæ copioſè diximus ſuprà 2. p.c.9.
& paſſim alibi. pariter clauſula (parito iudi-
cato) nihil operatur , vt tradit Roman. conſ.
334. num.1. & ſeqq. Felin. in c. cauſam quæ.
num.6. verſ. & iſtam regulam. de reſcript. Ferret.
conſ.308. nu.5. verſ. nec obſtat. Capu. deciſ.266.
p.2. Rota deciſ. 100. num.12. p.1. diuerſo. vbi
hæc clauſula fuit intellecta conditionaliter,
hoc eſt , quatenus adeſſet iudicatum , tenet
Mareſco. d. cap.87. num.30. & ſeqq. vbi teſta-
tur , hoc idem fuiſſe reſolutum in vna To-
leta. Capella. 14. April. 1595. coram Cardi-
nali Mili. & iterum in vna Fauon. Monaſter.
20. Iunij. 1607. coram Penia. in qua poſt ar-
duam diſputationem præualuiſſe tandem
opinionem , clauſulam iſtam intelligi vigo-
re ſententiæ validæ , quia ſententia nulla
nihil eſt. quo loco aduertit etiam ad hunc
effectum nullitatem debere eſſe euidentem,
& ex eiſdem actis reſultare debere , de quo
nos latè d. 3. p.c.9. à prin.
Quod & idem repetitur in ſententia no- 191
toriè iniuſta , cuius iniuſtitia notoriè conſtat
ex actis , quia ſimiliter & eo modo, cùm tali
rei iudicatæ ſit denegata executio , minimè
operatur clauſula (parito iudicato,) explicat
optimè Mareſ. d. c.87. num.53. & latiùs de
vtraque ſententia tam nulla , quàm euiden-
ter iniuſta , cuius nullitas , & iniuſtitia no-
toriè patet ex actis, proſequitur ipſe Mareſc.
d. lib.1. c.86. à n.28. cum ſeqq. plures Doctores
ac Rotæ deciſiones allegans.
Igitur ex ſupradictis ſatis comprobatum 192
reliquimus ; dictam clauſulam comprehen-
dere fructus virtualiter in ſententia com-
prehenſos , quando ſententia verbo (reſti-
tuere)

tuere) vſa eſt, in iudiciis, quibus ſui natura
veniunt. ac per conſequens donec reſtituan-
tur, nec cenſetur iudicato paritum , nec in-
terim iuriſdictionem ſuſpenſionem euaſiſſe,
ac ideo ſi ante tempus integræ partionis ea
vtatur iudex, nulliter procedet , eritque ap-
pellatio quoad vtrumque effectum legitima
iudicanda.
193 Nec obſtant Doctores citati à Mareſco. à
prin. huius quæſtio. pro contraria parte, ſcili-
cet Decius & Natt. quia id, ad quod citātur,
non probant, ſed illud dumtaxat, vt ſenten-
tia non operetur vltra id , quod ex ea neceſ-
ſariò infertur , quod veriſſimum eſt , & ſic
tantum abeſt, vt noſtræ officiant reſolutioni,
quinimo illam directò comprobant.
194 Nec etiam obſtat ipſe Mareſcot. quia re-
gula per eum appoſita ibi d. num.24. nempe;
vt clauſula non operetur vltra iudicatum,
quæ veriſſima eſt ex ſupradictis , intellecta
ſecundùm ius, repugnat eius exemplo, prout
probaui. Et ſic reſpondendum eſt , vel ma-
nifeſtè errraſſe Mareſcotum , vel illum ſal-
uando , vt procedat in iis iudiciis , in quibus
aliàs fructus non veniunt ſui natura, de qui-
bus ſententia , etiam vtendo verbo (reſtitu-
tio) non ſubintelligitur.
Nec obſtat illud de intereſſe , quod ex
Rota adducit, quia cùm intereſſe fuit in ſen-
tentia omiſſum , omiſſum intelligitur , nec
vllo pacto tacitè in rei reſtitutione ſubaudi-
tur. nec hoc ius dictat , de quo nos ampliſſi-
mè ſuprà cap.9. à prin. ac ideo iuſtiſſimè de-
terminatum fuit ita à dicta Rota vt non ſub-
intelligatur.
195 Vlteriùs quæri poteſt ; an facta per ſupe-
riorem declaratione , executorem exceſſiſ-
ſe ; an tunc tota executio reponenda eſt , an
dumtaxat pro ea parte , pro qua exceſſit. Et
quòd non ſolùm exceſſus, ſed etiam ſit tota
executio reponenda , probatur primò , quo-
196 niam decretum iudicis , ſeu mandatum re-
laxatum vltra ſummam debitam , in totum
eſt nullum , & etiam pro ſumma debita non
ſuſtinetur , ſed reuocatur in totum ratione
indiuiduitatis, ſecundùm B. Caſtren. & alios
in l. ſi non ſortem. §. ſi centum de condictio. indebi.
quam ſententiam paſſim ſequi Rotam te-
ſtatur Put. deciſ.323. lib.1. nonnullas eiuſdem
Rotæ deciſiones refert , & ſequitur Mareſc.
197 var. reſol. lib.2. c.6. n.1. & 2. quia cùm ſit decre-
tum relaxatum partim ex cauſa vera, partim
ex cauſa falſa, & pro non debito, ratione in-
diuiduitatis nullum eſt , & reuocandum in
totum, etiam pro ſumma debita. Afflict. deciſ.
218. Roma. in l.1. §. penul. ff. de verbor. obliga. &
conſ.454. num.12. vt poſt Marſ. Curt. Iun.
Natt. Roland. Anchar. & alios refert Petr.
Surd. deciſ.45. num.3. deciſ.74. num.8. conſ.39.

num.5. & conſ.217. num.17. Milanen. deciſ.14.
num.81. & 82. lib.1. Boni. conſ.3. num.2. Tiraq.
lib.2. de retract. §23. gl.1. num 23. Pancirol.
conſ.131. num.13. Cartar. deciſ.39. n.3. & 22.
Coſta de ratione ratæ quæſt.26. Caualca. de
vſufru num.209. Barzi. deciſ.76. num.6. Can-
cer. in p.3. reſol. cap.17. de ſent. num.328. Intri-
gil. ſingul.173. num 3. Sfort. Oddus conſ.96.
num.6. Gama. deciſ.40. num.4. Giurb. deciſ.89.
ſub num.2. verſ. vnde eſt quod reuocata ſenten-
tia , &c. & quod ratione exceſſus ſententia 198
ſit in totum nulla , cùm ſit indiuidua , latè
comprobat Gratian. in diſcepta. foren. cap.162.
à num.18. cum ſeqq. tom.1. plures allegans.
Secundò probatur , quoniam adiudica- 199
tio , ſeu datum in ſolutum , debet fieri pro
menſura debiti, ſi autem fiat plus debito, vi-
tatur in totum , & etiam reuocatur pro par-
te debiti. l. ſi non ſortem. §. ſi centum ff. de con-
dict. indebi. vbi B. & Iſſ. colu.1. plenè Alexan.
in l. iuſtè poſſidet. colu.5. & 6. ff. de acquir. poſſ.
Marant. de ordi. iudi. 6.p. actu ſi. de executione
ſententiæ num.20. Gratian. in diſcepta. foren.
tom.1. c.162. n.33.
Tertiò corroboratur hæc pars , quoniam 200
fideiuſſor obligatus pro maiori ſumma, nec
valebit obligatio etiam pro minori, ad quam
tenebatur, ſecundùm veriorem opinionem,
iuxta gl. in § fideiuſſores inſtitu. de fideiuſſ. B.
in l. grege §. illud. num.2. & 3. vbi teſtatur de
vna opinione ff. de fideiuſſ. Anto. Gom. lib.2.
cap.17. num.2. vbi de communi , quidquid
ipſe contrarium ſequatur. Seraphi. priuil. iu-
ram.107. num.20. (vbi aliis ſimilibus com-
probat.) Iſſ. in l.1. §. ſed & ſi mihi. colu.3. in prin.
verſ. ſecundo inquantum n.6. de verbor. obliga.
& hanc eſſe magis veram , & in praxi rece-
ptam, teſtātur Ceuall. in contra commu. q.382.
in fi. num.6. verſ. ſed contrariam opinionem. in q.
prin. Gratianus in diſcepta. foren. c.162. tom.1.
quia datur pro forma à lege , vt fideiuſſor 201
non obligetur in plus , quàm principalis. l.
grege. & ex aliis rationibus conſideratis per
eundem Gratianum. quidquid ſit in acceſ- 202
ſoriis , & reſpectu pœnæ , in quibus valet
obligatio fideiuſſoris in plus , quàm princi-
palis. Batt. in l. centum Capuæ num.6. & ibi Iſſ.
num.5. ff. de eo quod certo loco. Idem Iſſ. in l.2.
§. fi. num.6. ff. qui ſatiſda. cogan.
Hinc locationem factam per Eccleſiam 203
vltra nouem annos nec in tempore permiſ-
ſo ſuſtinetur, latè Mareſcot. variar. reſol. lib.2.
cap.25. à num.8. & ſuprà. Rodoan. de rebus Ec-
cleſiæ quæſt.6. de loca. rerum Eccleſ. §. item ex præ-
miſſis in fi. num.27. Gratia. vbi proximè, n.22.
vbi alia adducit ſimilia, quibus omnibus vi-
detur, exceſſum omnem executionē vitiare.
Sed contrarium iure verius eſt , praxique 204
receptius eſſe arbitror. Primò , quoniam ex-
ceſſus